

6. ročník

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi - učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkyh učebných cieľov, učebných úloh, otázok či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností.

Charakteristika predmetu

- Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov.
- Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.
- Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

- Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa naučia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie.
- Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením.
- Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote.
- Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine.
- Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci.
- V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

Kompetencie žiaka

1. schopnosť pracovať s rôznymi materiálmi, schopnosť osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky,
2. schopnosť myšlienково tvoriť,
3. schopnosť plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine,
4. schopnosť dodržiavať zásady bezpečnosti a hygieny pri práci,
5. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
6. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť.

Pracovné kompetencie žiaka

- používa rôzne druhy materiálov, ručné náradie a vybavenie, dodržiava pracovné a hygienické pravidlá,
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých a ochrany životného prostredia,
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja a v príprave na profesijnú orientáciu
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie

Obsah predmetu

- Vzdelávací obsah je rozdelený do **6 tematických celkov**:

- 1. Človek a technika**
- 2. Grafická komunikácia v technike**
- 3. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania**
- 4. Elektrická energia**
- 5. Ekonomika domácnosti**
- 6. Pestovateľské práce**

1. Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Vedieť vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti. Poznať významné etapy v dejinách vývoja techniky. Zvládnuť proces vzniku výrobku.	Žiaci sa v tomto tematickom celku oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťah medzi, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Človek – príroda – spoločnosť – technika a ich vzťahy. Pravidlá správania sa v školskej dielni a v technickom prostredí.

2. Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou. Uviesť príklady uplatnenia piktogramov. Vytvoriť vlastný návrh piktogramu. Vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa. Uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu. Porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese. Určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa. Priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu.	Oboznámenie sa so zobrazovaním v technike a pojmami ako návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres. Spoznanie zobrazovaní telies na jednu priemetňu – nárysňu. Čítanie jednoduchého technického výkresu, kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka.

3. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Poznať rôznorodé druhy materiálov. Vedieť použiť pojem surovina, materiál, polotovar, hotový výrobok. Spoznať základné pomôcky a nástroje na ručné práce. Zhotoviť návrh, náčrt, zvoliť správny materiál. Poznať základné druhy papiera. Uviesť príklady použitia papiera v praxi. Prakticky si precvičiť a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri spracovaní papiera. Poznať základné druhy dreva a základné spôsoby jeho ručného obrábania. Vedieť povrchovú úpravu dreva. Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva. Poznať základné druhy tkanín . Uviesť príklady použitia tkanín v praxi. Prakticky si precvičiť a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri spracovaní tkanín. Poznať základné druhy kovov a základné spôsoby ich ručného obrábania. Vedieť povrchovú úpravu kovu. Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní kovov (plech, drôt). Poznať základné druhy plastov a základné spôsoby ich ručného obrábania. Uviesť príklady použitia plastov v praxi. Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní plastov.</p>	<p>Obsah tohto tematického celku je zameraný na hlavné druhy technických i netechnických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie. Základné technologické postupy pri spracovaní materiálov a pomôcky na ich ručné spracovanie. Základné materiály – tkaniny, papier, drevo, kovy, plasty – polotovary. Základy jednoduchého spájania netradičných materiálov. Tematický celok je zameraný na: - papier ako na jeden z vhodných druhov materiálu. Jeho druhovú rôznorodosť a využitie v praxi. - drevo ako na jeden z vhodných druhov technického materiálu. Rôzne druhy dreva, jeho spracovanie a povrchová úprava. Tréning tvorby náčrtov výrobkov z dreva. - tkaniny ako na jeden z vhodných druhov materiálu. Jeho druhovú rôznorodosť a využitie v praxi. - kov ako na jeden z vhodných druhov technického materiálu. Rôzne druhy kovov, ich spracovanie a povrchová úprava. - plasty ako na jeden z vhodných druhov technického materiálu. Rôzne druhy plastov, jeho spracovanie a povrchová úprava. Recyklácia plastov. Osvojenie rôznych druhov spojovacích materiálov a konštrukčných stavebníc.</p>

4. Elektrická energia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Poznať nové prístupy v úspore energie v rámci domácnosti. Bezpečne použiť domáce spotrebiče. Vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom.	Obsah tohto tematického celku je zameraný na vysvetlenie významu úspory energie pre domácnosť z hľadiska ekonomického aj ekologického. Vysvetlenie významu a dôležitosti dodržiavania bezpečnej práce s domácimi elektrospotrebičmi a oboznámenie žiakov s prvou pomocou pri úraze elektrickým prúdom.

5. Ekonomika domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Poznať základný vzťah medzi ľudskou prácou a financiami. Ovládať základné finančné pojmy, inštitúcie. Vedieť zhodnotiť rozpočet domácnosti.	Obsah tohto tematického celku je zameraný na priblíženie základných ekonomických pojmov žiakovi. Vysvetlenie na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

6. Pestovateľské práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Oboznámiť sa s podmienkami pre pestovanie. Ovládať základne druhy zeleniny a okrasných rastlín. Spoznať zásady ošetrovania interiérových a exteriérových rastlín.	Obsah tohto tematického celku je zameraný na základné podmienky pre pestovanie. Spoznávanie rôznych druhov zeleniny. Zoznámenie sa s vhodnými pracovnými postupmi pri pestovaní vybraných rastlín.